

A top-down view of a desk setup. A ginger and white cat is lying on its back, partially covering a black laptop keyboard. To the right of the cat is a white mug filled with black coffee, held by a hand. Below the mug is an open notebook with a black smartphone resting on the left page and a black pen on the right page. To the left of the notebook is a stack of papers, with a bright yellow folder or document on top. The background is a blue wall with a white grid pattern.

NORDMENN OG **DIGITAL** **SIKKERHETS-** **KULTUR** 2021

NorSIS

Norsk senter for
informasjonssikring

Innhold

INNLEDNING / 4

ØKENDE OPPLEVD RISIKO, MEN TEGN TIL ØKENDE BEVISSTHET RUNDT DIGITAL SIKKERHET

Små forandringer over tid
Positiv utvikling på flere enkeltområder
Flere alvorlige hendelser kan ha bidratt til økt risikooppfatning og bekymring
Mange mestrer mye, og et mindretall synes det er vanskelig
Faktaboks.

HVA BEKYMRE OSS / 6

ØKT BEKYMNING OG OPPFATNING AV RISIKO ETTER KORONAPANDEMIEN

Deling og bruk av samme passord forbindes med mest risiko
1 av 4 forbinder det å bruke offentlige tjenester med høy risiko
Mer bekymret for flere sikkerhetshendelser, men like store teknologioptimister

HVORDAN BLIR SIKKERHETSRÅD FULGT I PRAKSIS / 8

ØKT BEVISSTHET RUNDT INFORMASJONSSIKKERHET PÅ FLERE ENKELTOMRÅDER

Flere sjekker mistenkelige e-poster og ukjente nettsider
Drøye 1 av 3 sikkerhetskopierer private data månedlig eller oftere
Svak økning i kjennskap til regler for digital sikkerhet på arbeidsplassen

HVORDAN PÅVIRKER VÅR KUNNSKAP ADFERDEN VÅR PÅ NETT / 10

DE FLESTE FØLER DE HAR KONTROLL OVER SIKKERHETEN

– ET LITE MINDRETALL SYNES DET ER VANSKELIG

7 til 11 prosent mener de i liten grad mestrer sentrale sikkerhetsaktiviteter
Flere bryter reglene – kan også bety at det er behov for nye regler
Hacking og trusler får flere til å la være å bruke netjtjenester

HVORDAN LÆRER VI OM SIKKERHETSKULTUR / 12

FLERE FÅR ØKT SINE DIGITALE FERDIGHETER GJENNOM ORGANISERT OPPLÆRING

Positiv utvikling, men fremdeles mye som kan bli bedre
Vanligst å lære om digital sikkerhet i uformelle settinger
3 av 10: Får ikke tilstrekkelig informasjon om trusler på internett

Ansvarlig utgiver: Norsk senter for informasjonssikring

Foto: Getty

ISSN: 2535-7816

Undersøkelsen er gjennomført av analyseinstituttet YouGov. Det er i uke 33–34 2021 gjennomført til sammen 1008 CAWI-intervjuer i et landsrepresentativt utvalg 18-74 år.

Copyright © 2021 ved Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS). Vennligst kontakt NorSIS for forhåndsgodkjenning for bruk av hele eller deler av denne rapporten, herunder tabeller og figurer, på din website, blogg eller trykk.

Økende opplevd risiko, men tegn til ØKENDE BEVISSTHET rundt digital sikkerhet

Sikkerhetskultur er hva vi gjør i det daglige for å beskytte oss mot digitale trusler. Det handler om hvilke verdier som ligger til grunn for den enkeltes valg for håndtering av informasjon og systemer. Sikkerhetskultur er dermed den felles oppfatningen en virksomhet, en organisasjon eller grupperinger i befolkningen har, som har positive eller negative konsekvenser for informasjonssikkerheten.

Samtidig som bruken av digitale tjenester har økt kraftig gjennom nærmere 20 måneder med pandemi, tror også flere at den digitale risikoen har økt for dem selv. Det kan være en medvirkende årsak til at det er tegn til en forbedret digital sikkerhetskultur blant flere nordmenn.

Både oppfatningen av risikoen for digitale trusler – blant annet på arbeidsplasser som over natten ble flyttet fra kontoret til kjøkkenbordet – og de mange nettsvindelforsøkene som dukket opp i kjølvannet av koronapandemien, kan være med på å forklare en økt bevissthet rundt digital sikkerhet.

Norsk senter for informasjonssikring har siden 2016 gjennomført en årlig kartlegging av befolkningens digitale sikkerhetskultur. Med den økte hastigheten digitaliseringen nå skjer i, er kunnskap om hvordan befolkningen forholder seg til digital sikkerhetskultur over tid viktigere enn noensinne.

Små forandringer over tid

Det tar lang tid å endre en kultur når den først har fått satt seg. Det er også årets undersøkelse et bevis på. Holdninger, normer og påfølgende handlinger har overordnet sett forandret seg lite

siden i fjor. Over flere år kan vi se tendenser på ulike felt, men i et kulturperspektiv er det viktig å ikke trekke for bastante konklusjoner. Det som muligens kan akselerere en slik utvikling er inngripende hendelser som får store konsekvenser for hvordan vi lever livene våre, for eksempel en pandemi.

Positiv utvikling på flere enkeltområder

På flere enkeltområder har det nemlig skjedd en positiv utvikling som kan tyde på en økende digital bevissthet, selv om den ikke er veldig sterk. Litt flere nordmenn enn tidligere sjekker at en nettside eller en e-post er trygg før de tar den i bruk. Selv om andelen som oppgir at de har fått organisert opplæring i digital sikkerhet er uendret, er det markant flere som føler at de har fått godt utbytte av den opplæringen de har mottatt. Befolkningens tillit til at politiet skal hjelpe dem når datakriminalitet rammer, kan også se ut til å ha økt noe det siste året.

Flere alvorlige hendelser kan ha bidratt til økt risikooppfatning og bekymring

Ifølge Nasjonal sikkerhetsmyndighet har det skjedd en tredobling i det de betegner som alvorlige hendelser i Norge fra 2019 til 2020.¹

Denne utviklingen har fortsatt i år, og sikkerhetskulturundersøkelsen viser at også den subjektive oppfatningen av risiko og bekymring, knyttet til flere forskjellige nettaktiviteter og tjenester, generelt sett har økt noe.

Mange mestrer mye, og et mindretall synes det er vanskelig.

De to siste årene har vi også tatt med noen spørsmål om i hvilken grad nordmenn selv opplever at de mestrer sin egen digitale sikkerhet i private sammenhenger – og i hvilken grad de selv oppfatter at de kan utføre en del helt sentrale aktiviteter som gjør en mindre sårbar for digitale trusler.

Det er positivt at et flertall av nordmenn mestrer disse viktige tiltakene. Samtidig er det verdt å merke seg at rundt hver tiende spurte synes de i liten grad mestrer det å aktivere en totrinnsbekreftelse der det er mulig eller å undersøke om en lenke eller et vedlegg i en e-post er trygg.

Selv om det gjelder et mindretall, utgjør dette i antall mange enkeltindivider. Vi som jobber med informasjonssikkerhet til daglig må sammen med virksomhetene og myndighetene legge til rette for at også disse enkeltindividene blir sikre. Et samfunn

blir aldri sterkere enn det svakeste leddet.

Årets «Nordmenn og digital sikkerhetskultur» har blitt både forkortet og forenklet sammenlignet med tidligere rapporter. NorSIS har valgt å gjøre det på denne måten for å gjøre dette svært viktige temaet tilgjengelig for enda flere potensielle mottakere.

Vi håper du får utbytte av funnene og ønsker deg god lesing!

HVA BEKYMRER OSS:

Økt bekymring og oppfatning av risiko etter koronapandemien

Bare i løpet av det siste drøye halvannet året etter koronautbruddet, oppfatter 33 prosent av nordmenn at den digitale risikoen har økt for dem selv. Samtidig er de like store teknologioptimister som tidligere.

I 2020, da undersøkelsen ble gjennomført like etter at de strenge koronatiltakene ble innført i mars, var den tilsvarende andelen på 24 prosent.

En ny hverdag, med økt bruk av både hjemmekontor og digitale tjenester, både privat og på jobb, er nok noe av årsaken til at denne andelen har økt markant det siste året.

En generell følelse av annerledeshet og usikkerhet, men også økt bevissthet rundt datakriminalitet, kan også ha bidratt til den økte følelsen av risiko hos enkeltpersoner. Det faktiske digitale trusselbildet har også økt gjennom perioden.

Samtidig er det fortsatt en andel på 55 prosent som opplever at koronautbruddet har medført en endring i det digitale risikobildet for samfunnet. Det er uendret siden 2020.

Deling og bruk av samme passord forbindes med mest risiko

På spørsmål om hvilke konkrete aktiviteter nordmenn forbinder med høy risiko når de bruker internett, topper fremdeles deling av passord og bruk av samme passord på flere nettsider. Deretter følger det å ikke ta sikkerhetskopier. Den opplevde risikoen på disse tre punktene har vært relativt uendret de siste fem årene.

Andelen nordmenn som opplever at bruk av e-post i ganske stor eller svært stor grad er forbundet med risiko (28 %) har imidlertid

vært svakt økende over flere år. Det kan ha sammenheng med fokuset som har vært på e-post brukt i forbindelse med svindel og phishing eller som kanal for distribusjon av ondsinnede programmer i vedlegg eller lenker.

1 av 4 forbinder det å bruke offentlige tjenester med høy risiko

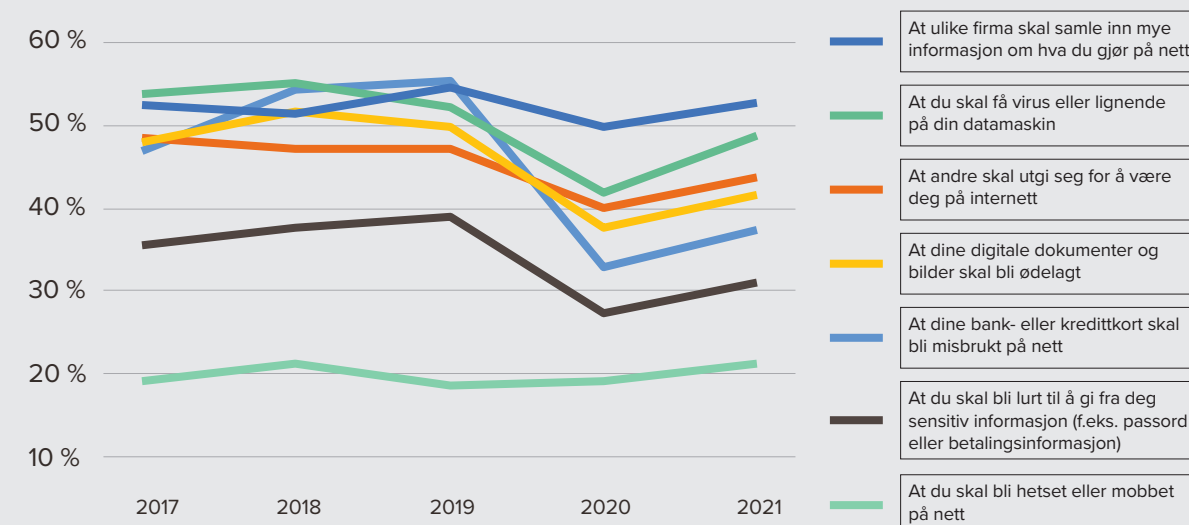
Når det gjelder bruk av offentlige tjenester på nett og risiko knyttet til slik bruk, er det verdt å merke seg at nesten 1 av 4 nordmenn (24 %) i ganske stor eller stor grad forbinder dette med høy risiko. Denne andelen har vært relativt uendret over de fem årene som NorSIS har gjennomført undersøkelsen. Det samme gjelder andelen som opplever at bruk av nettsider (22 %) er i svært stor eller stor grad enig i dette) og bruk av bank- eller kredittkort på nett (32 %) medfører høy risiko.

Mer bekymret for flere sikkerhetshendelser, men like store teknologioptimister

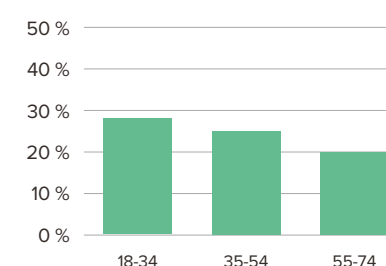
Flere nordmenn bekymrer seg også mer for at syv av de vanligste sikkerhetshendelsene skal ramme dem enn det som var tilfelle i fjor. At ulike firmaer skal samle inn informasjon om hva de gjør på nett, er den største bekymringen. Deretter følger bekymringen for å få virus eller lignende på egen datamaskin.

Allikevel uttrykker de aller fleste nordmenn at de er positive til å ta i bruk ny teknologi. 9 av 10 er helt eller delvis enig i denne påstanden. 7 av 10 er også enig i påstanden «Jeg utsetter meg for risiko når jeg bruker internett». Disse holdningene har vært relativt uendret siden NorSIS startet med undersøkelsene av nordmenns digitale sikkerhetskultur i 2016.

Dette bekymrer nordmenn seg for at skal skje med dem

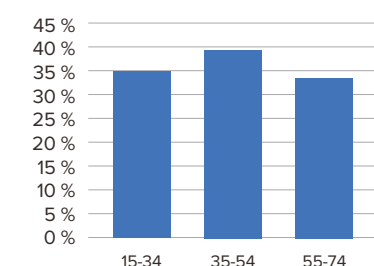

Flere yngre enn eldre forbinder bruk av offentlige tjenester på nett med høy risiko

32 % tror at koronautbruddet har medført at den digitale risikoen for dem har økt

Mener det er høy risiko å bruke sosiale medier, fordelt på alder

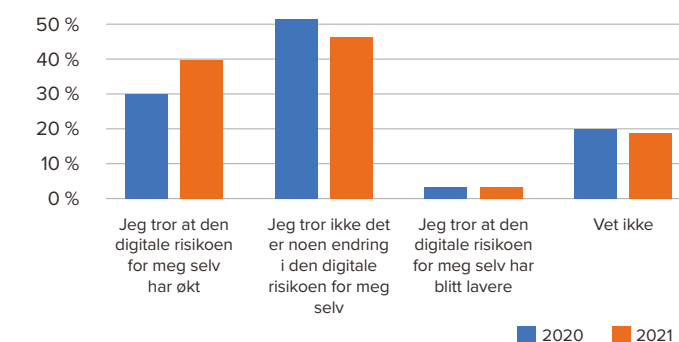
TOPPLISTE

Dette oppleves som mest risikofyllt på nett

Dele passord med andre	79 %
Bruke samme passord på flere nettsider	68 %
Å ikke ta sikkerhetskopier	60 %
Ikke bruke totrinnsbekreftelse	49 %
Pengespill på nett	41 %
Bruke sosiale medier	35 %
Bruke bank- eller kredittkort på nett	32 %
Bruke epost	28 %
Bruke digitale assistenter, som smart-høytalere, chatbots og lignende	27 %
Bruke offentlige tjenester på nett	24 %
Bruke nettsider	22 %

88% vet hva digital sikkerhet er

Tror du at korona-utbruddet medfører en endring i det digitale risikobildet for deg selv?

HVORDAN BLIR SIKKERHETSRÅD FULGT I PRAKSIS?

Økt bevissthet rundt informasjonssikkerhet på flere enkeltområder

Etter at bruken av totrinnsbekreftelse steg kraftig i fjor, har veksten flatet ut i år. Samtidig er det flere enkeltfunn som kan tyde på at bevisstheten rundt informasjonssikkerhet på flere områder er noe økende.

I årets sikkerhetskulturundersøkelse oppga rundt halvparten av de spurte (49 %) at de bruker totrinnsbekreftelse der det er mulig. Det er ingen signifikant endring fra fjorårets undersøkelse. Siden 2017, da den tilsvarende andelen var 29 prosent, har stadig flere tatt i bruk og fortsetter å bruke dette svært effektive tiltaket for å beskytte digitale brukerkonti.

Årets sikkerhetskulturundersøkelse viser også at nordmenns passordvaner i stor grad er uendret sammenlignet med fjoråret. I overkant av 2 av 5 nordmenn (42 %) bruker forskjellige passord for de fleste tjenestene på nett, mens 35 prosent legger vekt på å lage sikre passord.

Som på flere andre områder er det også tydelig forskjell mellom passordhåndteringen til forskjellige aldersgrupper. Mens de under 34 år i større grad tar i bruk passordverktøy, er det en langt større andel av de over 55 år som bruker forskjellige passord for forskjellige nettsider.

Flere sjekker mistenkelige e-poster og ukjente nettsider

Samtidig er det positivt at flere i årets undersøkelse oppgir at de sjekker lenker, vedlegg i e-poster og nettsider før de tar dem i bruk eller åpner dem. Det viser at flere er oppmerksomme på den potensielle risikoen knyttet til noen av de aller vanligste angrepsvektorene på nett.

Andelen som oppgir at de alltid eller som regel undersøker en lenke eller et vedlegg i en e-post før de åpner den har gått opp fra 71 prosent i fjor til 76 prosent i år. Det er også langt flere eldre enn yngre som gjør dette.

Antall nordmenn som alltid eller som regel undersøker om en nettside er trygg har økt jevnt siden 2017. Nå gjør nesten 6 av

10 nordmenn dette (58 %). Andelen som oppgir at de aldri gjør dette har gått tilsvarende ned, og utgjør nå kun 7 prosent.

Flere bredt omtalte saker det siste året, blant annet det lammende løsepengeangrepet som skjedde på Østre Toten kommune i januar, kan ha bidratt til en økt bevissthet rundt informasjonssikkerhet generelt. Også angrepene mot Stortingets e-postsystem har blitt viet mye spalteplass.

Drøye 1 av 3 sikkerhetskopierer private data månedlig eller oftere

Sikkerhetskopiering er et tiltak som kan forhindre at konsekvensene ved egne feil, uhell eller ved noen typer datakriminalitet, blir store for den som blir utsatt for tap av data. Alle bør sikkerhetskopiere data som er viktige, og den enkelte må vurdere hvor ofte det er nødvendig å ta slike kopier. 35 prosent av de spurte oppgir at de sikkerhetskopierer data som er viktige for dem privat månedlig eller oftere. Det er omtrent det samme antallet som det har vært tidligere år. Det reelle tallet på andelen som tar sikkerhetskopi er sannsynligvis høyere, siden mye av dette i dag skjer i form av skylagring som automatiserer lagringen.

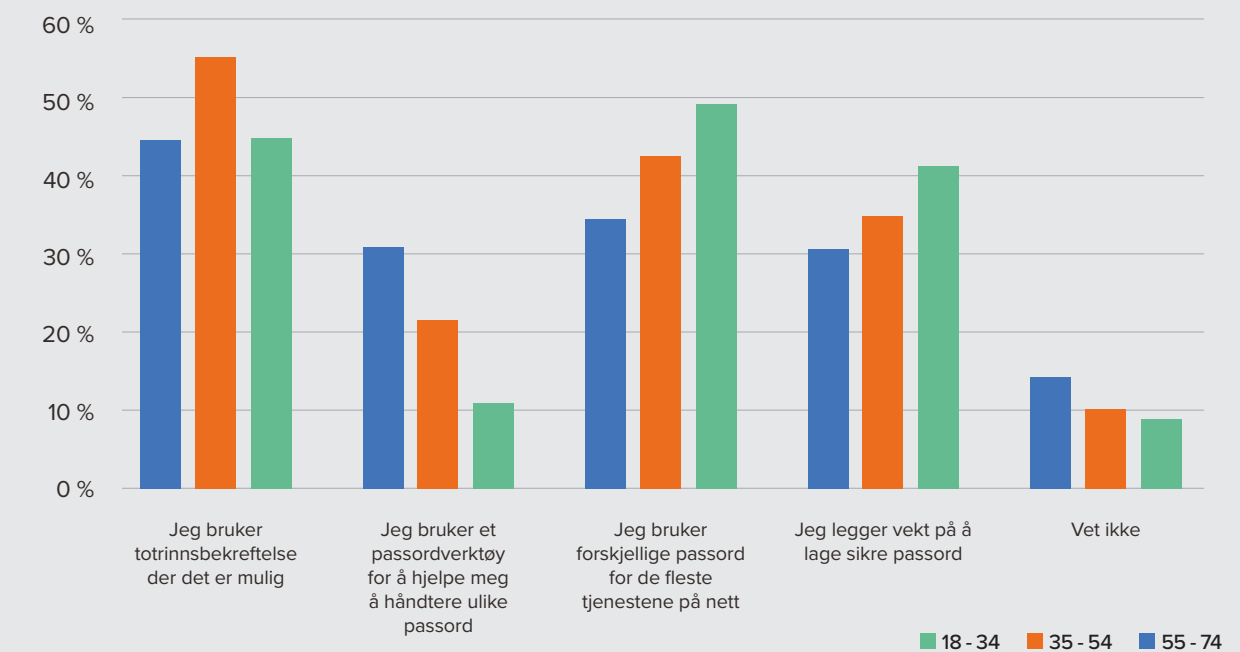
Svak økning i kjennskap til regler for digital sikkerhet på arbeidsplassen

Andelen som oppgir at arbeidsplassen deres har regler for digital sikkerhet har vært svakt økende de siste fem årene. 2 av 3 spurte, som er i arbeid, oppgir nå at deres arbeidsplass har denne typen regler.

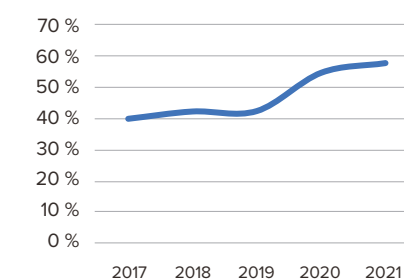
Undersøkelsen går ikke nærmere inn på om dette faktisk betyr at arbeidsplassen ikke har regler eller om de har regler som den ansatte ikke kjenner til. Uten at de ansatte har kjennskap til reglene, er det svært vanskelig for dem å vite hva som er tillatt og hva som ikke er tillatt. Dette er åpenbart uheldig, fordi slike regler er helt sentrale i å opprette og kommunisere virksomhetens normer.

Hvordan bruker du passord i privat sammenheng?

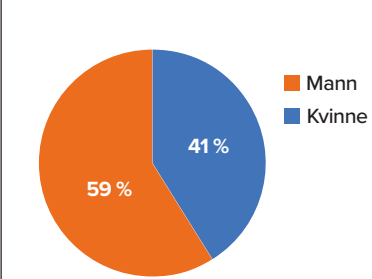
- fordelt på alder

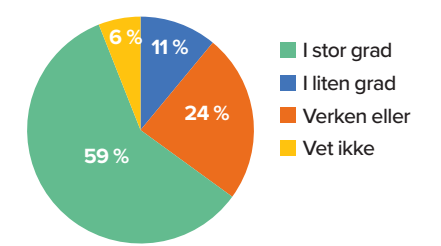
Andelen som undersøker en nettside er trygg før de bruker den

Fordeling på kjønn av de som tar sikkerhetskopi

I hvilken grad er du i stand til å vurdere hva som er trygt eller utrygt å gjøre på nett?

46% som er i arbeid oppgir at deres arbeidsplass har regler for digital sikkerhet

76% undersøker om lenker og vedlegg de mottar er trygge før de åpner dem.

HVORDAN PÅVIRKER VÅR KUNNSKAP ADFERDEN VÅR PÅ NETT

De fleste føler de har **kontroll over sikkerheten** – et lite mindretall synes det er vanskelig

65 prosent av den norske befolkningen mener at de i ganske stor eller svært stor grad klarer å håndtere sin digitale sikkerhet totalt sett i private sammenhenger.

Samtidig svarer 7 prosent at de i svært liten eller ganske liten grad klarer å håndtere sin digitale sikkerhet i private sammenhenger. Hver femte spurte svarer «verken eller» på spørsmålet.

I fjorårets sikkerhetskultursundersøkelse innførte vi noen nye spørsmål. Målet med disse var å avdekke i hvilken grad nordmenn mener at de vil klare å utføre noen av de mest sentrale tiltakene som beskytter mot digitale trusler.

7 til 11 prosent mener de i liten grad mestrer sentrale sikkerhetsaktiviteter

Hvor mange mener at de klarer å skru på totrinnsbekreftelse? Vet nordmenn hvordan de sjekker om en nettside er trygg eller om et vedlegg eller en lenke i en e-post er OK å åpne?

Mellom 55 og 68 prosent av befolkningen mener de i ganske stor eller svært stor grad klarer å gjennomføre disse aktivitetene. Det er bra at en så vidt stor andel av befolkningen opplever at de kan nok om disse svært viktige sikkerhetsmekanismene.

Samtidig oppgir mellom 7 og 11 prosent av befolkningen at de i liten eller svært liten grad klarer å gjennomføre dette. Det er viktig at også denne gruppen blir ivaretatt og får den nødvendige kunnskapen som skal til for å være trygg i det digitale rommet.

Flere bryter reglene – kan også bety at det er behov for nye regler

Årets undersøkelse viser dessuten at andelen nordmenn som iblant bevisst bryter det de oppfatter som regler for

informasjonssikkerhet, har steget jevnt siden 2017 – fra 11 prosent da til 17 prosent i år. Menn og de i aldersgruppen 15–34 år er overrepresentert blant disse.

Selv om et stort flertall følger det de oppfatter som regler, kan den økende andelen som bryter disse også være et tegn på at reglene bør revideres – enten det er hos en arbeidsgiver eller hos en leverandør.

Et eksempel som kan illustrere dette er passordregler. Å følge en arbeidsgivers regler om å bruke unike passord på enhver brukerkonto kan i praksis være vanskelig. Spesielt vanskelig blir det når arbeidsgivers tjenesteleverandører jevnlig krever at passord skal skiftes.

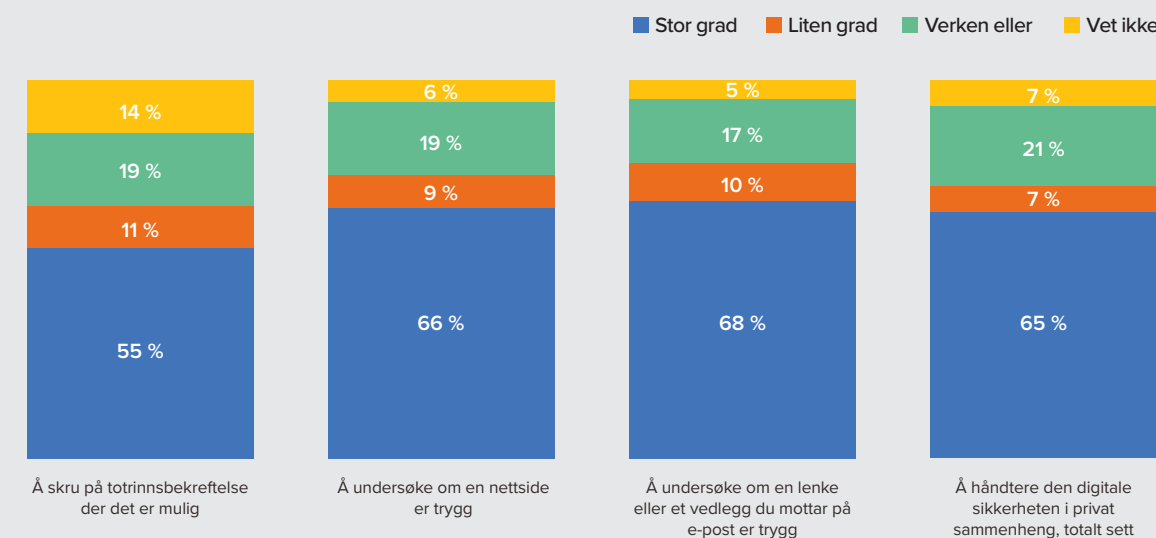
En praktisk løsning for mange kan da være å velge unike passord på de viktigste tjenestene og skrive dem ned på et trygt sted. For mange vil også et passordverktøy være nyttig for å holde styr på alle passordene.

Hacking og trusler får flere til å la være å bruke nettsider

Andelen som har latt være å bruke en nettside på grunn av kunnskap om trusler eller hacking har vært relativt uendret siden i fjor, men har økt markant over tid. Mens det i 2017–2019 var fra 29–36 prosent som oppga dette, er det tilsvarende tallet i år 43 prosent.

Nettsider som nordmenn lot være å bruke som følge av slik kunnskap var først og fremst nettbutikker (39 %). Deretter følger nettsider for piratkopiert innhold og pornografiske tjenester. Sammenlignet med fjoråret er det pornografiske tjenester, bank- eller finansielle tjenester og onlinespill som har hatt den største økningen.

I hvilken grad mener du at du vil klare å gjøre følgende?

70 % mener den største risikoen på nettet er at andre skal gjøre noe mot dem, heller enn at de skal gjøre noe feil selv

43 % mener at kunnskap om trusler og hacking har noen ganger fått dem til å la være å bruke en nettside

1 av 6 bryter bevisst regler for informasjonssikkerhet

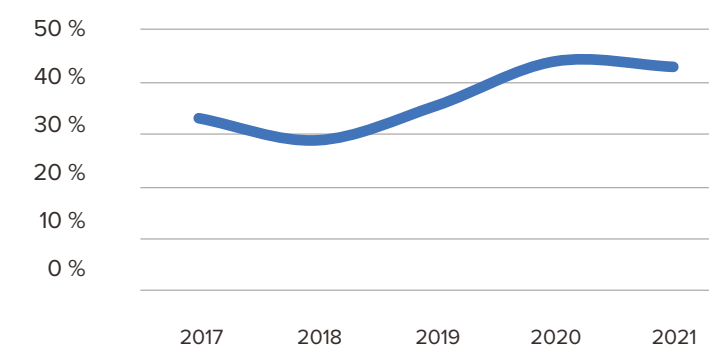
TOPPLISTE

Disse nettsidene har flest latt være å bruke*:

1. Nettbutikker
2. Nettsider for piratkopiert innhold
3. Pornografiske tjenester
4. Online-spill (gaming)
5. Sosiale medier

* som følge av kunnskap om trusler eller hacking

Andelen som har latt være å bruke en nettside etter å ha fått kunnskap om trusler eller hacking

HVORDAN LÆRER VI OM DIGITAL SIKKERHET?

Flere får økt sine digitale ferdigheter gjennom organisert opplæring

Selv om andelen nordmenn som har fått organisert opplæring i digital sikkerhet har vært omtrent uendret de siste årene, opplever stadig flere at de i stor eller svært stor grad har fått et økt ferdighetsnivå etter å ha gjennomgått opplæring.

1 av 4 nordmenn (24 %) oppgir at de har fått organisert opplæring i digital sikkerhet i løpet av de to siste årene. Det er flere menn enn kvinner som har fått dette. Det er også signifikant flere med høyere utdanning som har gjennomført opplæring i digital sikkerhet.

Blant de som har gjennomført opplæring i digital sikkerhet, oppgir nå 65 prosent at de i ganske stor eller svært stor grad har fått bedre ferdigheter i etterkant. Det er en kraftig økning fra i fjor, da andelen var på 55 prosent.

Positiv utvikling, men fremdeles mye som kan bli bedre

Det er positivt at stadig flere nordmenn opplever at de får bedre ferdigheter i digital sikkerhet på nett etter å ha gjennomført opplæring. Det kan være flere årsaker til denne utviklingen. Både kunnskapen som blir formidlet, måten den blir formidlet på og graden av tilpassede opplæringstilbud til forskjellige målgrupper kan være med på å forklare det.

Samtidig er det slik at hele 68 prosent av nordmenn ikke har fått organisert opplæring i digital sikkerhet i løpet av de siste to årene. Fra tidligere undersøkelser vet vi at det meste av organisert opplæring skjer gjennom arbeidsplassen. Det underbygges av at det er langt færre hjemmeværende som har gjennomført denne typen organisert opplæring. Det er også flere med en kontorjobb enn fagarbeidere og de som er selvstendig næringsdrivende som har gjennomført opplæring i digital sikkerhet i løpet av de to siste årene.

Det er verdt å påpeke at det er arbeidsgivers ansvar å sørge for at de ansatte har tilstrekkelig digital kompetanse for å håndtere en stadig mer digitalisert arbeidshverdag. Det er dessuten en god investering i virksomhetens egen IT-sikkerhet.

Vanligst å lære om digital sikkerhet i uformelle settinger

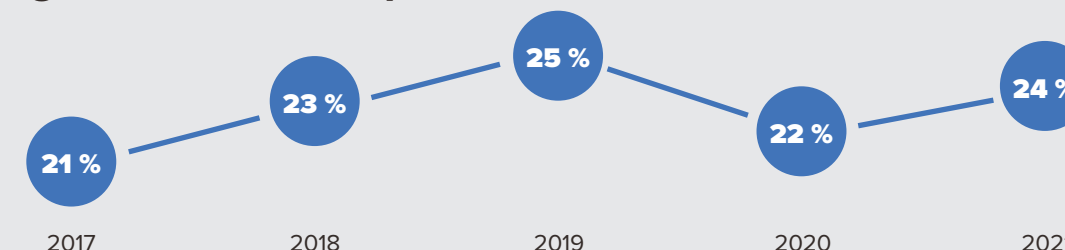
Den vanligste måten nordmenn lærer om digital sikkerhet på, er fremdeles at man hører om ting fra andre i en mer uformell setting. 42 prosent oppgir dette som den vanligste kilden til kunnskap. Deretter kommer «prøving og feiling selv» med 27 prosent. Det er en klar tendens til at menn prøver og feiler selv, mens kvinner hører om ting fra andre i en mer uformell setting.

3 av 10: Får ikke tilstrekkelig informasjon om trusler på internett

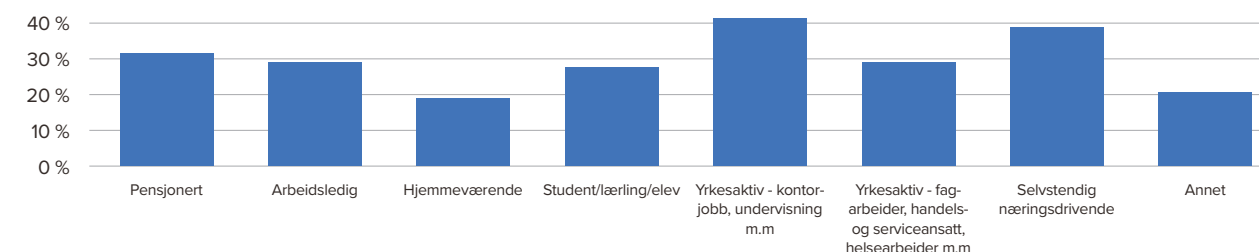
Nærmere 3 av 10 nordmenn (28 %) mener de ikke får tilstrekkelig med informasjon til å vurdere de truslene som finnes på nett. Det er ingen signifikante forskjeller på kjønn og alder i denne gruppen. 1 av 10 mener de i liten eller svært liten grad selv er i stand til å vurdere risikoene som møter dem på nettet.

Det er et klart signal at selv om flere får bedre ferdigheter i digital sikkerhet, er det fremdeles en stor gruppe nordmenn som ikke har tilstrekkelige digitale ferdigheter. Spesielt norske arbeidsgivere må ta enda mer ansvar og jobbe enda mer aktivt med å få på plass en god digital sikkerhetskultur i sin virksomhet. Det innebærer blant annet god opplæring. Mye bra arbeid i private og offentlige virksomheter har gjort at flere har fått bedre digitale ferdigheter. Samtidig er ikke virksomhetene sterkere enn det svakeste leddet. Det er også gjerne der dataangrepet skjer.

Andelen som har fått organisert opplæring i digital sikkerhet i løpet av de to siste årene

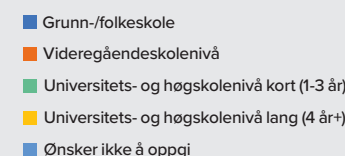
Andelen som selv, i svært stor eller ganske stor grad, oppsøker informasjon som kan øke deres ferdighetsnivå innen digital sikkerhet

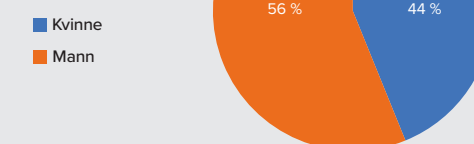
11 % mener de i ganske eller svært liten grad er i stand til å vurdere hva som er trygt eller utrygt å gjøre på nett.

2 av 3 synes de får tilstrekkelig med informasjon om de truslene som finnes på internett

Fordeling av de som har mottatt opplæring siste 2 år – utdanning

Fordeling av de som har mottatt opplæring siste 2 år – kjønn

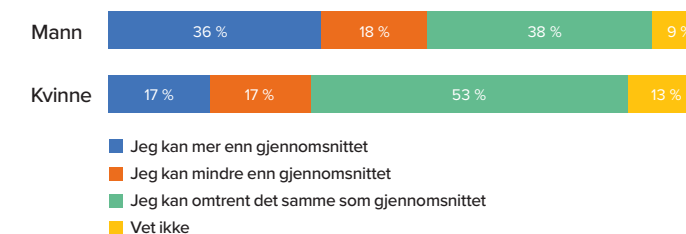

TOPPLISTE

Slik lærer nordmenn vanligvis om digital sikkerhet

1. Hører om ting fra andre i en mer uformell situasjon (**42 %**)
2. Prøver og feiler selv (selvstudie) (**27 %**)
3. Organisert kurs eller utdanning (**17 %**)

Hvor mye kan jeg om informasjonssikkerhet i forhold til resten av befolkningen

PERSONVERN OG DIGITAL SIKKERHET

Økende tillit til hjelp fra politiet, men mange tror fortsatt på aktivistgrupper i kampen mot datakriminalitet

Det har vært en positiv økning i tilliten til at politiet kan hjelpe nordmenn som blir utsatt for datakriminalitet. Det kan være med på å demme opp for de mange som mener at privatpersoner og aktivistgrupper har en rolle å spille i kampen mot datakriminalitet.

Halvparten av de spurte i årets sikkerhetskulturundersøkelse er helt eller delvis enig i at politiet vil hjelpe dem dersom de blir utsatt for datakriminalitet. I fjor var den tilsvarende andelen på 45 prosent.

Selv om andelen som oppgir at de vil anmelde forskjellige typer konkret datakriminalitet til politiet – som netthets, nettsvindel og ID-tyveri – i stor grad har vært uendret siden i fjor, har tilliten til at politiet skal hjelpe dem når denne typen kriminalitet rammer allikevel økt.

NorSIS mener det er helt avgjørende at politiet har tillit i befolkningen, også når det gjelder kriminaliteten som skjer i det digitale rommet.

7 av 10: Privatpersoner og aktivister har en rolle i kampen mot nettkriminalitet

Årets undersøkelse viser at andelen nordmenn som mener at privatpersoner og aktivistgrupper har en rolle i kampen mot datakriminalitet har økt noe fra 2017. I år er 7 av 10 spurte helt eller delvis enig i denne påstanden.

Denne utviklingen er uheldig fordi den kan representere en legitimering av selvtrekk på nett. Digital etterforskning kan være svært inngripende for den det gjelder, og det er særdeles viktig at vi kan stole på at de som driver med slik etterforskning holder seg innenfor rammene av det som er tillatt.

Nærmere 1 av 2 nordmenn (48 %) synes det er greit at myndighetene overvåker deres aktiviteter på nett. Den eldre aldersgruppen er svakt overrepresentert her. I løpet av de fem siste årene ser vi også en tendens til at færre synes denne typen overvåkning er greit.

2 av 3 spurte har også tillit til at myndighetene sikrer den informasjonen som er registrert om dem på en god måte. Over den siste femårsperioden har dette bildet vært rimelig uendret.

Menn og yngre mer positive til anonymitet på internett

Samtidig mener 64 prosent at det burde være mulig å være anonym på internett. Denne andelen har holdt seg relativt uendret over tid. Menn er signifikant mer positive til anonymitet på nett enn kvinner. Det samme er aldersgruppen under 34 år.

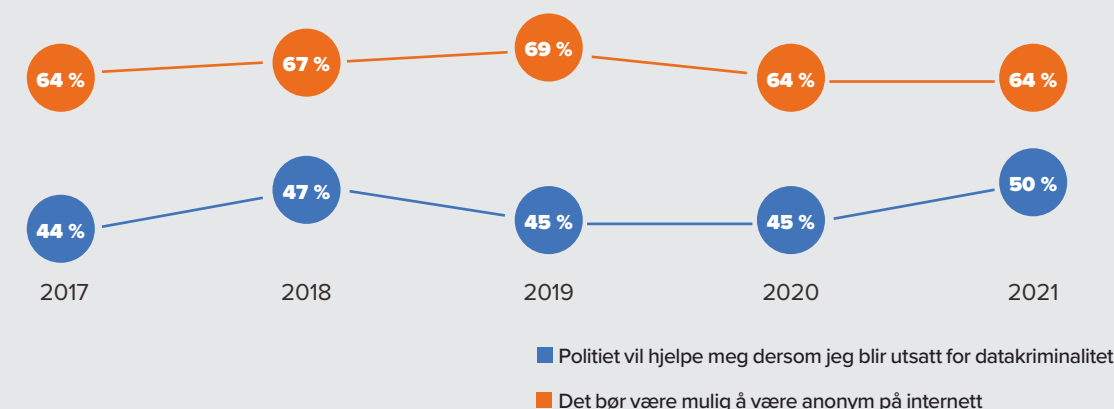
Undersøkelsen gir ikke svar på hvorvidt respondentene mener at man ønsker å være anonym hele tiden, eller om det kun er snakk om de gangene man oppsøker informasjon eller tjenester som den enkelte vurderer som sensitiv.

1 av 2 bekymrer seg for innsamling av data om hva de gjør på nett

Når det gjelder personvern på nett er det også verdt å merke seg at det er få enkeltting nordmenn bekymrer seg så mye for som at firmaer skal samle inn mye informasjon om hva de foretar seg på nett.

Hele 53 prosent uttrykker at de i ganske eller svært stor grad er bekymret for denne typen innsamlinger. Dette er en bekymring som både har vært rimelig konstant over tid og hvor det ikke er spesielt store forskjeller mellom verken kjønn eller aldersgrupper.

Politiet vil hjelpe meg dersom jeg blir utsatt for datakriminalitet

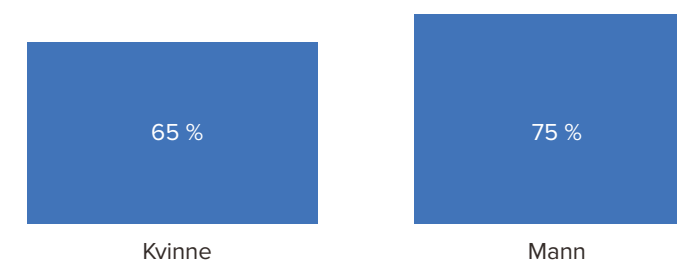

53 % er i svært stor eller ganske stor grad bekymret for at ulike firmaer skal samle inn mye informasjon om det de gjør på nett

48 % er helt eller delvis enig i at myndighetene kan overvåke deres aktivitet på internett

2 av 3 er helt eller delvis enig i at de har tillit til at myndighetene sikrer informasjon de har registrert om dem

I snitt er 7 av 10 helt eller delvis enig i at privatpersoner og aktivistgrupper har en rolle i kampen mot datakriminalitet

Fotnote fra side 4

1 Nasjonal sikkerhetsmyndighet, «Nasjonalt digitalt risikobilde 2021», <https://nsm.no/aktuelt/nasjonalt-digitalt-risikobilde-2021>

Studieveien 2
2815 Gjøvik
Org.nr. 995195003

Telefon: 40 00 58 99
www.norsis.no
post@norsis.no